

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ס"ו, פרשת כי תצא תש"פ

במשנת האור החיים

נושא מהפרשה
במשנת רבינו האור החיים הק'

קיום הבטחה לאחר יובל שנים

מסופר על הגאון רבי יעקב קמיניצקי, שבביקורו האחרון בארץ הופתעו בני משפחתו לראותו מניח תפילין דרבנו תם לאחר התפילה. מה הביאו לכך? סיפר, שלפני יובל שנים, כשנקרא על ידי הגאון רבי פייבל מנדלוביץ לעמוד בראש ישיבת 'תורה ודעת', התפתחה ביניהם שיחה אודות תפילין דרבנו תם. "מדוע לא תניחן?", שאלו הרב מנדלוביץ, "והרי גם החפץ חיים הניחן כשהגיע לגיל תשעים!". השיבו רבי יעקב בבת צחוק: "כשאגיע לגיל תשעים אניחם אף אני!". יובל שנים חלף מאז, הרב מנדלוביץ נפטר זה מכבר, ובהגיע רבי יעקב לגיל תשעים - התחיל להניח תפילין דרבנו תם, משום אותה אימרה שיצאה מפיו...

מרן הרב מטשעבין הבטיח גן עדן

הרב מטשעבין יצא מפתח ביתו, כאשר אחד הכפתורים שבבגדו פרום. כשראה המשמש שהכפתור עומד ליפול, אמר לרב שימתין מעט עד שיביא חוט ומחט ויתפור לו את הכפתור. הרב מטשעבין המתין, והתלמיד תפר לו את הכפתור. כאשר סיים לתפור נכנסה המחט בגופו של הרב. התלמיד נחרד מאד, ואמר לו: "חוששני שיהיה לי גיהנום בעבור זה!". א"ל הרב: "אל תחשוש, וגם אם יכניסו אותך לגיהנום, אני אוציא אותך משם!".

עשרות שנים מאוחר יותר, לפני פטירתו של הרב מטשעבין, קרא הרב לאותו ת"ח וא"ל: "הזכור אתה שלפני שנים הבטחתי לך שאוציא אותך מהגיהנום?". הלה עמד דומם, הרב מטשעבין הוא אחד מגדולי הדור כיום, והנה הוא קורא לו ומשוחח איתו על דבר שהוא עצמו אינו זוכר... אמר לו: "את מה שהבטחתי אקיים, אך אל תקשה עלי את המלאכה!".

האמרי חיים' היה אומר, שדיבורו של האדם דומה לריחות הנודפים מן הסיר. לפי הריח ניתן לדעת מה מתבשל בתוך הסיר, כן גם לפי דיבורי האדם - אפשר לדעת מיהו האדם ומיהו דרגתו הרוחנית. (מתוך הספר 'מידות והנהגות טובות')

שמירת הדיבור במשנת האור החיים הק'

מוצא שפתיך תשמור (כג, כד).

רבינו האור החיים: "ואומר מוצא שפתיך תשמור וגו' פירוש: תמתין מלהוציא הנדר מפ"ך עד שתוכל לעשות, פירוש לקיים הנדר, אז תדור ותקיים הנדר סמוך לנדרך, והוא אומר ו'עשית כאשר נדרת'".

הדיבור הוא דבר חשוב, ולכן מי שחושב שדבריו לא יועילו - עדיף שלא לדבר כלל, ולכן אמר משה "ואני ערל שפתיים", וביאר בתרגום: "יקיר ממלל". ביאר הרבי ר' בונם, שמשא אמר: 'הדיבור הוא דבר יקר אצלי, ומכיון שחושבני שלא יועיל דיבורי בפני פרעה, עדיף לי לא לדבר'. וזהו ענין של 'אל תאמר דבר שאינו נשמע'.

שילם לפני שנדר

הגר"ח גרינמן זצ"ל היה נוהג, שבערב יו"ט לפני הזכרת נשמות, היה כבר נותן הכסף של 'זכור', באמרו הרי יתכן חלילה שלא יוכל מאיזו סיבה ליתן הכסף, ויוצא שעבר על נדר, ופלא הדבר מה שהיה בחג האחרון לפני פטירתו, שנתן הכסף בערב שביעי של פסח, ולמחרת בתפילה אמר את ה'זכור' ואמר 'בעבור שנתתי צדקה עבורם', ובתוך החג נפטר, וזכה לקיים מה שחשש כל ימיו...

ספרו הראשון של ה'בית הלוי'

בספר 'שימושה של תורה' הובא, ה'בית הלוי' אמר פעם בטרם הוציא ספריו לאור עולם, כי את הספר הראשון יוציא לאור בעילום שם. והעיד בנו רבי חיים שכך היה. בסופו של דבר הכיזד? הלא ידוע ש'בית הלוי' הוא ספרו הראשון, ושמו נכתב עליו גם בחלק הראשון? - אלא שהאמת היא, שכאשר החלק הראשון של 'בית הלוי' היה מוכן לדפוס, התכוון ליעדו להוציא לאור תחת שמו, ואז נזכר באותה אמירה שאמר בצעירותו. ולכן ישב וכתב ספר אחר, ואותו הוציא לאור בעילום שמו, לקיים מה שנאמר "מוצא שפתיך תשמור", ורק אחר כך הדפיס את החלק הראשון של 'בית הלוי' ושאר חלקיו תחת שמו, ובנו רבי חיים ידע איזה הוא הספר עלום השם שכתב אביו, ספר שאיש אינו יודע לייחסו אליו, אלא שלא רצה לגלות לאיש את מה שאביו הסתיר...

פניני אור

פנינים נפלאים מדברי רבינו בלשון קלה השווה לכל נפש.

ביום או בלילה

וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ לא תלין נבלתו על העץ פי קבור תקברנו ביום ההוא וגו' (כא, כב-כג).

ביאר רבינו האור ח' הק' עפ"י אמרם אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה 'ביום' אל תהרהר אחריו 'בלילה' שמא עשה תשובה, והעמידוהו דודאי עשה תשובה, והוא אומר "ולא תלין נבלתו" כי החטא יקרא נבלה, לא תהרהר אחריו בלילה שהוא זמן לינה אחת, "על העץ" שהוא תלמיד חכם, "כי קבור תקברנו" לאותו חטא מעל העץ "ביום ההוא" יעו"ש.

והוקשו האחרונים בדגמ' (ברכות יט).
איתא להיפוך, אם
ראית ת"ח שעבר

עבירה 'בלילה' אל תהרהר אחריו 'ביום' וכו' אלא ודאי עשה תשובה. ולפ"ז לא שייך הפירוש בפסוק הנ"ל.

ותירץ הגה"צ רבי נתן גשטטנר זצ"ל (שו"ת להורות נתן חאו"ח סו"ס ח) עפ"י מש"כ בפתחי תשובה (יו"ד סי' שני"ז) בשם הרדב"ז, דאינו עובר במת בבל תלין אלא בבוקר. ועפ"י יתפרש, אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, לא תלין נבלתו, דהיינו עד שיבוא היום דאז עובר בבל תלין, דאל תהרהר אחריו ביום וכדאיתא בגמ' ודו"ק.

והוסיף שבהגהות מהרש"ם בברכות (שם), הביא מתנא דבי אליהו (א"ר פ"ג) גירסא כזאת שעבר עבירה 'ביום' אל תהרהר אחריו בלילה, ושכן הוא בתיקו"ז (תיקון ה').

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

הישועה עד מעבר לים | חלק ב'

בהיותי בדרך. יש לציין שעוד לפני שנים אבי שליט"א יסד בבית מדרשו כל ערב שבת שיעור בספר אור החיים הקדוש. וגם אני זכיתי כבר שנים ועדיין זוכה ללמוד כל יום בספר הקדוש הזה.

הגעתי לציפון האור החיים הקדוש ודבר ראשון התקשרתי לאבי שליט"א. למזלי הוא ענה מיד, וסיפרתי לו שאני על יד ציפון האור החיים הקדוש. קשה לתאר את ההתרגשות שאפפה אותי. הוא פרץ בבכי ואני הצמדתי את מכשיר הסלולארי לציפון ונתתי לו כך להתפלל ישירות כאילו הוא עומד על יד הציפון. כך עמדתי שעה ארוכה ולאחריו הוא הודה לי נרגשות.

הוא היה כל כך חלש שבקושי יכולתי לשמוע ולהבין את דבריו. [לאחר שהחלים הוא סיפר לי שהרגעים הכי קשים שלו בכל תקופת המחלה היו לפני שהתקשרתי] הוא היה כאוב ומותש וסבל סבל רב שוכב בווה בקיר אי שם בבית חולים בלוס אנג'לס, ואפילו להתפלל הוא לא היה יכול. והוא הרגיש שאינו יכול לשאת זאת יותר.

והנה הוא מקבל טלפון מבנו שנמצא כעת במקום המקודש ליד ציפון האור החיים הקדוש. וכשם שלפני כן היו אלו הרגעים הכי קשים שלו, כך כעת הרגעים האלו היו הרגעים הכי נעלים ומרוממים שלו.

[כך הוא התבטא באזני כמה וכמה פעמים לאחר שהחלים בחסדי שמים] הוא הרגיש הארת פנים עצומה וקירבת אלוקים שאין לתאר ולשער.

בחצות ליל סיימתי להתפלל ושבתי הביתה בתקוה ובביטחון כי הישועה אכן קרובה. ואכן מאותו רגע העניינים התחילו להסתדר במהירות עצומה. הרופאים הביאו לאבי שליט"א כדורי שינה (לפני כן הם סירבו לתת לו מכל מיני סיבות) ופתאום הצליח לישון קצת. ביום שלישי הסירו לו את מסיכת החמצן, ואחר כמה שעות כבר שוחרר הביתה!

יומיים בלבד אחרי שהתפללתי בציפון של האור החיים הקדוש, בזמן שאבי שליט"א שכב מיוסר ומיואש בבית החולים. כעבור יומיים ביום חמישי, התקשרתי לבית הוריי, ואמי שתחי' ענתה לי. איפה אבא? שאלתי. אמרה לי אבא הלך לקניית! כמעט חזר למלוא כוחותיו בתוך ימים ספורים. אמנם חלפו עוד כמה ימים עד שהחלים לגמרי, אך ברוך ה' בליל הסדר כבר ערך את הסדר כמנהגו בכל שנה, ואכל את כל הכזיתים של המצות והמרור.

בחול המועד פסח כבר עשינו כל בני המשפחה סעודת הודיה (בשיחת ועידה דרך הטלפון) גם בשיעור אור החיים הקדוש שאבי שליט"א יסד, הוא סיפר את סיפור הישועה. להודות ולהלל ולשבח לבורא יתברך שמו שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ברוך זוכר את הצדיקים (ברכות נד, ב).

תקציר: בן מספר על אביו שבסביבות ימי הפורים נחלה בנגיף הקורונה והיה במצב קשה מאוד, קם ועשה מעשה, ונסע לציפון של רבינו האור החיים הקדוש:

הגעתי לירושלים, אני כבר סמוך ונראה לציפון הקדוש, חומת ירושלים מימיני ובעוד כמאתיים מטרים אני מגיע. והנה הטלפון מצלצל ועל הקו אמי שתחי'. והיא מעדכנת אותי שהרגע היא סיימה שיחה עם הרופא, והרופא הרגיע אותה שאמנם כעת אבא סובל מאוד, אך נראה שהטיפול התרופתי עובד טוב, וברוך ה' הוא לא בסכנת חיים, וצוות הרפואי בבית חולים כבר שוקלים אולי מחר להסיר ממנו את מסיכת החמצן.

כמובן ששמחתי מאוד ובישרתי לה שאני בדרך לציפון האור החיים הקדוש.

היא מאוד התרגשה וביקשה שאתקשר לאבא לספר לו על כך. אבא עדיין שוכב בבית החולים מיוסר ומבודד בחדרו, וחוץ מלסבול ולהסתכל על הקיר הוא לא מסוגל לעשות כלום, בקושי רב הוא מצליח לדבר כמה מילים בטלפון.

מיד בסיום השיחה כבר החנתי את הרכב וצעדתי במורד ההר לכיוון הציפון הקדוש מול מקום המקדש.

כאן ברצוני להוסיף הערה קטנה. מספרים שפעם בני קהילה אחת נקלעו לצרה ובצר להם שלחו שליח לאחד מצדיקי הדור שיעתיר עבורם. בעוד השליח בדרך ובטרם הגיע לצדיק התבשרו בני הקהילה שהישועה באה והגזירה התבטלה. נהיה ויכוח בין בני הקהילה האם הישועה באה מכוחו של הצדיק או שלא, כי הרי הישועה באה עוד בטרם הצדיק שמע על הצרה. הויכוח הגיע לאזני אחד מצדיקי הדור והוא הכריע שבחודאי שלמרות שהצדיק התפלל ובירך רק אחרי שהישועה הגיעה, אף על פי כן הקדוש ברוך הוא הושיע את בני הקהילה למפרע בזכות הצדיק, כמו שכתוב (ישעיהו סה, כד) טָרַם יִקְרָא וְאֲנִי אֶעֱנֶה. והביא אותו צדיק ראייה מהמסופר בנביא שמואל ב (פרק ו) שדוד המלך הניח את ארון הברית בבית עובד אדום הגתי, ולאחר שהארון היה בביתו שלושה חודשים ויוגד לדוד שה' בירך את בית עובד אדום הגתי ואת כל אשר לו, ואז העלה דוד המלך את הארון לעיר דוד. ומה הברכה שהתברך עובד אדום? אומרים חז"ל בגמרא ברכות (סג, ב) שאשתו ושמונה כלותיה ילדו כל אחת ששה בכרס אחד. והנה דייק הצדיק מוכרחים לומר שהם התעברו עוד לפני שהארון הגיע לביתו של עובד אדום הגתי, שהרי תשעה ירחי לידה הם, והארון היה בביתו רק שלושה חודשים. מכאן ראייה שלפעמים ישועת וברכת ה' מקדימה ובאה עוד לפני הסיבה שמסובבת את הישועה.

הוא הדבר לעניינינו, אמנם הבשורה של הרופא הגיעה עוד לפני שהגעתי בפועל לציפון של הצדיק, אך ברי לי שזכות הצדיק סיעה כבר

**גם אתם זכיתם
לישועה בזכות
רבינו האור
החיים הקדוש?**

כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת: p0774702681@gmail.com

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

הרוצים לזכות ולקחת חלק בהפצת דברי האור החיים
נא לפנות למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

כמו כן הרוצים לתרום
ספרי אור החיים הקדוש
שבהוצאתנו לבתי כנסת
נא להתקשר:
02-8043333

